# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 7ης Ιουλίου 1976 *

Στην υπόθεση 7/76,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Ufficio di conciliazione της Ρώμης προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, και με την οποία το εν λόγω δικαστήριο ζητεί, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του μεταξύ της

**Industria romana carni e affini SpA (IRCA)**, με έδρα τη Ρώμη,

και

**Amministrazione delle Finanze dello Stato,**

την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία και το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 648/73 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1973, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των νομισματικών εξισωτικών ποσών (GU L 64 της 9ης Μαρτίου 1973, σ. 1) και του κανονισμού (ΕΟΚ) 905/73 της Επιτροπής, της 23ης Μαρτίου 1973, περί καθορισμού των ποσών κατά τα οποία πρέπει να προσαρμοστούν τα νομισματικά εξισωτικά ποσά (GU L 902 της 7ης Μαΐου 1973, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, πρόεδρο, H. Kutscher και A. O'Keeffe, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, F. Capotorti, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. P. Warner
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

εκδίδει την ακόλουθη

**Απόφαση**

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

**Σκεπτικό**

1 Με Διάταξη της 22ας Ιανουαρίου 1976, που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 26 του ιδίου μηνός, ο giudice conciliatore της Ρώμης υπέβαλε στο Δικαστήριο τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία και το κύρος του κανονισμού 648/73 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1973, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των νομισματικών εξισωτικών ποσών (GU L 64 της 9ης Μαρτίου 1973, σ. 1) και του κανονισμού 905/73 της Επιτροπής, της 23ης Μαρτίου 1973, περί καθορισμού των ποσών κατά τα οποία πρέπει να προσαρμοστούν τα νομισματικά εξισωτικά ποσά (GU L 92 της 7ης Απριλίου 1973, σ. 1).

2 Τα ερωτήματα τέθηκαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας IRCA, προσφεύγουσας στην κύρια δίκη, και της ιταλικής διοικήσεως δημοσίων οικονομικών· η πιο πάνω εταιρία ζήτησε να καταδικαστεί η διοίκηση οικονομικών να της αποδοθεί ποσό που εισπράχθηκε αχρεωστήτως λόγω πεπλανημμένου υπολογισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών τα οποία έπρεπε να πιστωθεί η IRCA.

3 Κατά την εισαγωγή από την πιο πάνω εταιρία, στις 22 Μαρτίου 1973, 563 παρτίδων κατεψυγμένου βοείου κρέατος, οι τελωνειακές αρχές εφήρμοσαν τον καθορισμένο δασμό, δηλαδή 1 563 570 ιταλικές λίρες, αναγνώρισαν στην εταιρία πίστωση 1 506 780 λιρών ως νομισματικών εξισωτικών ποσών και, μετά αφαίρεση από την πίστωση αυτή της εισφοράς κατά την εισαγωγή, που αντιστοιχούσε στην προκειμένη περίπτωση προς τον δασμό, ζήτησαν την καταβολή της διαφοράς, δηλαδή 56 790 λίρες.

4 Τα υποβληθέντα ερωτήματα θέτουν το ζήτημα, πρώτον, αν οι κοινοτικοί κανονισμοί επί των οποίων στήριξε η διοίκηση των οικονομικών τους υπολογισμούς της είναι έγκυροι και δεύτερον αν η αναδρομική εφαρμογή την οποία έδωσε η διοίκηση στην προκειμένη περίπτωση σ' αυτούς τους κανονισμούς συμβιβάζεται με τις αρχές και τους κανόνες της κοινοτικής εννόμου τάξεως.

5 Θα πρέπει να εξεταστούν καταρχάς τα ερωτήματα που αναφέρονται στο κύρος των κανονισμών 648/73 και 905/73 (ερωτήματα 2, 3 και 4).

6 Πριν εισέλθει το Δικαστήριο στην έρευνα των λεπτομερειών των προβλημάτων που προκύπτουν από τα ερωτήματα αυτά, πρέπει να υπομνηστεί ότι ο κανονισμός 974/71 του Συμβουλίου τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 509/73 ο οποίος όχι μόνον προσέθεσε το άρθρο 4 α, αλλά τροποποίησε και διηύρυνε όλο το σύστημα λόγω των διαταραχών της διεθνούς αγοράς συναλλάγματος οι οποίες, ήδη από τις 13 Φεβρουαρίου 1973, έπληξαν τις τιμές συναλλάγματος πολλών κρατών μελών.

7 Η τροποποίηση αυτή υποχρέωσε την Επιτροπή να αντικαταστήσει τον παλαιό εκτελεστικό της κανονισμό 1013/71 (GU 110, σ. 8) με τον κανονισμό 648/73.

Ο τελευταίος αυτός κανονισμός προβλέπει, αφενός, πώς θα καθορίζονται οι συντελεστές που αντιστοιχούν στις διακυμάνσεις των τιμών συναλλάγματος και, αφετέρου, πώς θα διαπιστώνονται οι τιμές στις οποίες θα εφαρμόζονται αυτοί οι συντελεστές, ορίζοντας στο άρθρο 5 ότι «για κάθε κράτος μέλος για το οποίο πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71 καθορίζεται βασικό εξισωτικό ποσό».

Έτσι, τα δύο απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό των νομισματικών εξισωτικών ποσών καθορίζονται από την Επιτροπή, ώστε να εξασφαλίζεται ομοιόμορφη και αποτελεσματική εφαρμογή του προβλεπομένου συστήματος.

8 Κατόπιν, ο κανονισμός 649/73 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1973, περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών (GU L 64, σ. 7) όπως δημοσιεύθηκε, ορίζει με το άρθρο 1 ότι: «Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4 α, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71, τα νομισματικά εξισωτικά ποσά καθορίζονται ως εξής:

1. Τα βασικά ποσά που αναφέρονται για κάθε οικείο κράτος μέλος στο παράρτημα I πολλαπλασιάζονται με τον συντελεστή που αναφέρεται στο παράρτημα II ...»

9 Το άρθρο 6 του κανονισμού 648/73 ορίζει τα εξής:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου 4 α, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71, η Επιτροπή καθορίζει τα ποσά κατά τα οποία πρέπει να προσαρμοστούν τα νομισματικά εξισωτικά ποσά.

2. Τα αφαιρετέα ποσά που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 τροποποιούνται περιοδικά όταν η διακύμανση της εισφοράς κατά την εισαγωγή προελεύσεως τρίτων χωρών το καθιστά αναγκαίο.»

10 Εις εκτέλεση αυτής της διατάξεως εξέδωσε και δημοσίευσε η Επιτροπή τον κανονισμό 905/73.

11 Εις απάντηση του ερωτήματος αν οι κανονισμοί 648/73 και 905/73 της Επιτροπής εκδόθηκαν σύμφωνα με τα άρθα 4 α και 6 του κανονισμού 974/71 του Συμβουλίου, πρέπει να διαπιστωθεί ότι οι κανονισμοί αυτοί εκδόθηκαν κανονικά, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της εξαιρετικά ευρείας διατυπώσεως του άρθρου 6 του κανονισμού 974/71 το οποίο επιφορτίζει την Επιτροπή να θεσπίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής και προβλέπει ότι οι λεπτομέρειες αυτές περιλαμβάνουν ιδίως τον καθορισμό των εξισωτικών ποσών.

12 Το τρίτο ερώτημα αφορά το ζήτημα μήπως το κύρος των κανονισμών 905/73 και 648/73 επηρεάζεται από το ότι «η εφαρμογή τους θέτει τους ιταλούς εισαγωγείς σε κατάσταση διαφορετική από την κατάσταση των εισαγωγέων χωρών με ισχυρό νόμισμα, η οποία συνεπάγεται πάντοτε εις βάρος των ιταλών εισαγωγέων διαφορά μεταξύ της αξίας που υπολογίζεται κατ' αποκοπήν από την Επιτροπή και της αξίας που υπολογίζεται από τις ιταλικές τελωνειακές αρχές κατά την εισαγωγή».

13 Αν οι εισαγωγείς και εξαγωγείς των διαφόρων κρατών μελών βρίσκονται σε διαφορετικές καταστάσεις, τούτο οφείλεται όχι στην εφαρμογή του συστήματος των εξισωτικών ποσών αλλά στις περιστάσεις που οδήγησαν στη θέσπισή του, δηλαδή στις μεταβολές των εθνικών νομισμάτων πέραν των ορίων διακυμάνσεως που επιτρέπονται από τις διεθνείς ρυθμίσεις.

Το σύστημα των εξισωτικών ποσών αποβλέπει ακριβώς στην αποφυγή διαταραχής της λειτουργίας της κοινής γεωργικής πολιτικής από τις νομισματικές αυτές μεταβολές.

Πάντως, δεν μπορεί να απαιτηθεί, από την ενέργεια του συστήματος των εξισωτικών ποσών, να αντισταθμίζονται πλήρως οι διαφορές καταστάσεως των εισαγωγέων ή εξαγωγέων στα κράτη μέλη και να διασφαλίζονται αυτοί από όλες τις συνέπειες των διακυμάνσεων ισοτιμίας των εθνικών νομισμάτων.

Άλλωστε, αν το επιλεγέν σύστημα μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να θέσει τους ιταλούς εισαγωγείς σε κατάσταση μειονεκτική σε σχέση με τους εισαγω-

γείς άλλων κρατών μελών, το σύστημα αυτό μπορεί, για τους ίδιους λόγους, να έχει το αντίθετο αποτέλεσμα όσον αφορά τους εξαγωγείς.

14 Κατόπιν αυτών, το κύρος των επιδίκων κανονισμών δεν μπορεί να θιγεί από το γεγονός που αναφέρει το τρίτο ερώτημα.

15 Το τέταρτο ερώτημα θέτει το ζήτημα αν «είναι έγκυροι οι εν λόγω κανονισμοί εφόσον καθιερώνουν διαφορά κατά την εφαρμογή νομισματικών μέτρων μεταξύ των εμπορικών πράξεων που αφορούν το βόειο κρέας και εκείνων που αφορούν τα λοιπά ρυθμιζόμενα γεωργικά προϊόντα».

Ο εθνικός δικαστής εκθέτει σχετικά ότι η φερομένη αδυναμία εκτιμήσεως της δασμολογητέας αξίας του εισαγομένου εμπορεύματος δεν ενδιαφέρει την Ιταλία, όπου, για τους λόγους που αναφέρονται στο ερώτημα, δεν υφίσταται αυτή η αδυναμία.

16 Δεν είναι ακριβές ότι ο κανονισμός 905/73 αφορά μόνον το βόειο κρέας.

Πράγματι, τα παραρτήματα I και II του κανονισμού αυτού περιλαμβάνουν τμήμα Α που αφορά τον τομέα των σιτηρών και τμήμα Β που αφορά τον τομέα του βοείου κρέατος.

Από αυτό προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός δεν αποτελεί εξαιρετικό μέτρο που θεσπίστηκε μόνον για τον τομέα του βοείου κρέατος, αλλά συνιστά γενικό μέτρο εκτελέσεως για τα γεωργικά προϊόντα που αφορά το άρθρο 4 α του κανονισμού 974/71.

17 Εντούτοις, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ισχυρίζεται ότι η εφαρμογή του άρθρου 4 α από τον κανονισμό 905/73 είναι ανεπίτρεπτη όσον αφορά τον τομέα του βοείου κρέατος διότι, διαφορετικά από ό,τι ορίζεται για τα λοιπά γεωργικά προϊόντα, το κοινό δασμολόγιο προβλέπει για την εισαγωγή βοείου κρέατος όχι σταθερό συντελεστή υπολογιζόμενο κατά βάρος, αλλά δασμό ad valorem 10%.

18 Τόσο ο κανονισμός 649/73, όσο και ο κανονισμός 905/73 καθορίζουν όμως για το βόειο κρέας αντιστοίχως βασικό ποσό και προσαρμογή δυνάμει του άρθρου 4 α του κανονισμού 974/71 που δεν λαμβάνουν υπόψη τους την αξία του ατομικού εμπορεύματος.

Για τον λόγο αυτό, στην περίπτωση εισαγωγής βοείου κρέατος αξίας ανώτερης από τον μέσο όρο των διεθνών τιμών που καθορίζει τα βασικά ποσά και τις προσαρμογές, θα δημιουργείτο απόκλιση η οποία θα κατέληγε στην υποχρέωση για τον εισαγωγέα να πληρώσει μέρος των δασμών, παρόλο που η πραγματική αξία του εμπορεύματος θα του έδιδε δικαίωμα ευνοϊκότερου υπολογισμού των εξισωτικών ποσών.

19 Όλο το σύστημα των νομισματικών εξισωτικών ποσών στηρίζεται επί της αρχής ότι τα ποσά αυτά δεν βασίζονται στις τιμές των εμπορευμάτων που πράγματι πληρώνονται, αλλά στα βασικά ποσά που καθορίζονται από την Επιτροπή από εβδομάδα σε εβδομάδα.

Ναι μεν η αρχή αυτή μπορεί να δημιουργήσει μειονεκτήματα σε ορισμένες ατομικές περιπτώσεις όχι μόνον όσον αφορά τον τομέα του βοείου κρέατος, αλλά και όσον αφορά όλους τους τομείς ρυθμιζομένων γεωργικών προϊόντων, επιβάλλεται όμως από την ανάγκη διατηρήσεως της ομοιόμορφης εφαρμογής του και της εξασφαλίσεως όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερης διοικητικής εκτελέσεως.

20 Εξάλλου, η αρχή αυτή ανταποκρίνεται καλύτερα στους στόχους του συστήματος που δεν είναι η αποζημίωση των ενδιαφερομένων για τις συνέπειες της διαταραχής της διεθνούς αγοράς συναλλάγματος, αλλά να καταστήσει δυνατή τη λειτουργία των κοινών οργανώσεων των γεωργικών αγορών, παρ' όλες τις διακυμάνσεις των νομισμάτων των κρατών μελών.

21 Επιπλέον, η εξαίρεση που προτείνει η προσφεύγουσα θα προσέκρουε σε μεγάλες δυσχέρειες, δεδομένου ότι η αξία του εμπορεύματος, στις ενδοκοινοτικές εμπορικές ανταλλαγές, διαπιστώνεται ακόμα βάσει κριτηρίων που δεν είναι ομοιόμορφα.

22 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι τα ερωτήματα του εθνικού δικαστή δεν δημιουργούν σκέψεις που να μπορούν να θέσουν σε αμφιβολία το κύρος των κανονισμών 648/73 και 905/73.

23 Με το πρώτο ερώτημα ερωτάται αν ο κανονισμός 905/73, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 7 Απριλίου 1973, μπορούσε να εφαρμοστεί σε εισαγωγή που έγινε στις 22 του προηγουμένου μηνός Μαρτίου και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν υφίσταται στην κοινοτική τάξη αρχή ή κανόνας που επιτρέπει την αναδρομικότητα των διατάξεων των κοινοτικών αρχών.

24 Οι στόχοι και η οργάνωση του συστήματος των νομισματικών εξισωτικών ποσών καθιστούν αναπόφευκτο να καθορίζονται συχνά τα εφαρμοστέα ποσά για ορισμένη περίοδο εκ των υστέρων, επειδή τα αποφασιστικά στοιχεία δεν μπορούν, από τη φύση των πραγμάτων, γενικά να διαπιστώνονται παρά περί το τέλος κάθε περιόδου.

Αυτό συμβαίνει ιδίως όσον αφορά τις περιόδους κατά τις οποίες είτε η τιμή συναλλάγματος είτε οι διεθνείς τιμές υπόκεινται σε σημαντικές διακυμάνσεις.

Επομένως, ο καθορισμός των εξισωτικών ποσών για περιόδους που έχουν ήδη διανυθεί κατά τον χρόνο του καθορισμού δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αναδρομική εφαρμογή.

Επιπλέον, η προηγούμενη κανονιστική ρύθμιση του θέματος αυτού επιβεβαιώνει τις προηγούμενες σκέψεις και καταδεικνύει ότι οι ενδιαφερόμενοι θα έπρεπε από μακρού χρόνου να είχαν επίγνωση των αναγκών του θεσπισθέντος μηχανισμού.

25 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι το σύστημα των εξισωτικών ποσών δεν θεσπίστηκε αλλά τροποποιήθηκε μόνον από τους κανονισμούς 509/73 και 648/73.

Η τελευταία εφαρμογή του προηγουμένου συστήματος, δηλαδή ο κανονισμός 450/73 της Επιτροπής, της 6ης Φεβρουαρίου 1973, περί καθορισμού των εξισωτικών ποσών για ορισμένα γεωργικά προϊόντα, έπρεπε να παύσει να ισχύει από της ενάρξεως ισχύος, στις 26 Φεβρουαρίου 1973, της τροποποιήσεως του κανονισμού 974/71 την οποία επέφερε ο κανονισμός 509/73.

26 Κατά συνέπεια, έπρεπε, για να αποφευχθούν τα κενά στην εφαρμογή συστήματος που είχε καταστεί ουσιώδες για τη λειτουργία της κοινής γεωργικής πολιτικής, να θεσπιστούν κανόνες και να καθοριστούν ποσά για την περίοδο που προηγείται αυτής της ημερομηνίας.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι κανονισμοί 648/73 και 649/73 έπρεπε να προβλέψουν την εφαρμογή τους από τις 26 Φεβρουαρίου 1973.

Εξάλλου, όπως ελέχθη, ο καθορισμός των εξισωτικών ποσών εκ των υστέρων προέκυπτε από την ίδια τη φύση του συστήματος.

27 Τα ποσά όμως που προβλέφθηκαν από τον κανονισμό 649/73 έπρεπε να προσαρμοστούν σύμφωνα με το άρθρο 4 α του κανονισμού 974/71, όπως προβλέπεται ρητά από το άρθρο 1 του πρώτου κανονισμού.

Οι προσαρμογές αυτές αποτελούσαν αναπόσπαστο τμήμα των ποσών που καθορίστηκαν με τον κανονισμό 649/73 και με τους κανονισμούς που τον ακολούθησαν, έστω κι αν ο καθορισμός τους έγινε με κάποια ευεξήγητη καθυστέρηση.

28 Εφόσον υπό τις περιστάσεις αυτές πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο κανονισμός 649/73 εφαρμοζόταν εγκύρως από τις 26 Φεβρουαρίου 1973 μολονότι δημοσιεύθηκε στις 9 Μαρτίου 1973, το ίδιο πρέπει να ιχύει και για τον κανονισμό 905/73 που αποτελεί το αναγκαίο και, από της δημοσιεύσεως του κανονισμού 509/73, προβλεπτό συμπλήρωμά του.

29 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι πρέπει να κριθεί ότι στα νομισματικά εξισωτικά ποσά το γεγονός ότι τα αναγκαία για τον υπολογισμό τους στοιχεία δεν καθορίζονται παρά μετά την περίοδο κατά την οποία εφαρμόζονται τα ποσά αυτά είναι συχνά, ιδίως σε περιόδους απροβλέπτων αλλαγών των δεδομένων των αγορών, συμφυές με αυτό τούτο το σύστημα και δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί καθαυτό ότι προσδίδει αναδρομική ενέργεια στην κανονιστική ρύθμιση.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Ufficio di conciliazione της Ρώμης με Διάταξη της 22ας Ιανουαρίου 1976, αποφαίνεται:

**1) Στα νομισματικά εξισωτικά ποσά το γεγονός ότι τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό τους δεν καθορίζονται παρά μετά την περίοδο κατά την οποία εφαρμόζονται αυτά τα ποσά είναι συμφυές με το ίδιο το σύστημα και δεν μπορεί να θεωρηθεί καθαυτό ότι προσδίδει αναδρομική ενέργεια στην κανονιστική ρύθμιση.**

**2) Τα τεθέντα ερωτήματα δεν δημιούργησαν σκέψεις που να μπορούν να θέσουν σε αμφιβολία το κύρος των κανονισμών 648/73 και 905/73.**

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 7 Ιουλίου 1976.

Lecourt Kutscher O'Keeffe Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart Capotorti

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Ιουλίου 1976.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο πρόεδρος
R. Lecourt